

СТАНОВИЩЕ

От доц. Митко Момов

за дисертационен труд на Павел Валентинов Николов

на тема: „**Отношението разум-чувства в епохата на Френското просвещение**“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

по професионално направление 2.3. Философия,

научна специалност „Социална философия“

Основание за представяне на Становище: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 649 от 17.03.2025 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

I. Биографични данни за докторанта: Приет е редовна форма на обучение в катедра „Философски и политически науки“ през 2022 г. Представил е списък от шест публикации, които тематично покриват представения за защита труд. Авторефератът отговаря на изискванията за обем и съдържание, адекватно представя дисертацията и изведените в нея научни резултати.

II. Структура и съдържание на дисертационния труд

Представен е текст от 173 страници, в 3 глави, Увод, Заключение, Библиография от 112 източника, 94 на български, 18 на английски. Работата е историко-философска с фокус върху *Френското просвещение* от 18 век. В самостоятелни подраздели са представени първоизточници на изявени представители от епохата. Център на анализите е *отношението разум-чувства*. Формулираните идеи са с тематична насоченост в ситезиран вид да представят дял от *Френската модерност*. Докторантът съотнася автентичен историко-философски дискурс с дискусия, която и днес е актуална.

Уводната част на дисертацията въвежда *Просвещението* в историческата рамка на Франция 18 в. Допуска се, също необходимостта от него да е повтарящ се цикличния процес на всяка епоха. В такъв смисъл възгледи, присъщи на други епохи, стават съотносими с тези на *Френското просвещение*. Това е оправдано от гледна точка на аналитичността на основните тези в работа. От тази перспектива докторантът ревизира разбирания за *разума и чувствата* при Хорхаймер, Адорно, Бауман, които той намира за крайни. Основното възражение е допусканите от модерността *култ към разума* и паралел между него и тоталитарните идеологии и насилствените практики да бъдат отнасяни към *Френското просвещение*. Възражението е подкрепено с доказателствен материал от произведения от 18 век. Основно е отношението между *разума и чувствата*. Обобщаващ епохата възглед е тазата на Жан-Жак Русо, че *човешкият разум дължи много на страстите, които по общо признание също му дължат много*. Колекцията от анализи на оригиналните произведения внася баланс в разбирането на епохата за *съотношението на чувствата и разума*. От една по-умерена позиция са *преодоляни крайните възгледи* в това съотношение (11с.). Съгласен съм с извода на докторанта, че ролята на чувствата е не по-малко важна от тази на разума и че балансът помежду им е призната антропологична даденост (15с.). Нарушеният баланс при конкретни исторически обстоятелства също попада в антропологическата даденост. Когато хуманните идеи са безсилни пред това да се реализират, когато хуманният проект за *свобода, братство, равенство* е потъпкан от пазарните принципи, а страстите на

недоволства от терора и когато *размагьосаната сакралност*, вместо божествена защита, отслабва хуманността, обезсилва защитните механизми. И когато проекта на едно хуманно общество не се е състоял, а поражда *европейски нихилизъм*. Какво ще последва? Идва ли ред на критиката, алармираща за диктата на идеологии и на бюрократични практики? Наистина, това се случва в друга епоха. 19 век все още живее с илюзиите за силна държава, за граждански свободи. Но може ли да се състои тази друга епоха без да питаме за корените ѝ? Тези въпроси са от една друга дискусия. Те са от концептуално значение и с нищо не омаловажават достойнствата на предложената историко-философската работа.

Глава. 1 *Представя феноменология на чувствата във Френското просвещение.* Историко-философският анализ оспорва тези на Адорно и Хорхаймер за връзката на рационалността на просвещението с *нацизма*, на Бауман за връзката на модерността с *холокоста*. Изводи в духа на *прогрес, доведен до регрес*, могат да се открият у представители от 19 век, като Шпенглер и Шопенхауер, но не и при френските просветители от 18в. Оспорва се възгледът, че проблемите на 20 век са *отпаднали от автентичните просветителски възгледи* (22с.). Няма как това да се случи, да *отпаднат* или да бъдат *наложени* „под диктовка“ от *култ към разума* на модерността. Това може да се случи от провала на един обещан от нея проект за сила на науката и убедителна хуманност. Тогава несъстоялата се хуманност може да бъде обвинена в *лицемерие на разума* (23с.). Разбира се, съгласен съм с докторанта, че обосновките на нацизма са под най-различни влияния, като не се пропуска това на църквата, народопсихологията, окултизъм, антисемитизъм, идеи на Ваймарската комуна. Справедлив е изводът, че Хорхаймер и Адорно могат да прогнозират радикалност в модерността, но не в пряко отношение към френското просвещение. Очуждението на човека, превръщането му в безличен предмет, който не носи отговорност за изблика на страстите са все феномени, познати на модерността. Те, от своя страна, не произлизат, не се свеждат единствено до френското просвещение.

В тази част на работата е тезата, че *култът към разума* е във връзка с *нацистките лагери*. Докторантът оспорва произхода ѝ да е от френското просвещение. Основателно е вниманието, което се отделя на универсалния характер на лостове за насилие в ръцете на държавата. Произходът на господството може да бъде видян в нуждата от закрила, страх и безпомощност, корените на които са в древните цивилизации. Господството на държавата е в съучастие на покорството и безсилието на човешкото обкръжение. В този тандем е благоприятната почва за устройването на заинтересовани бюрократични кръгове и органи. Към тях, не към просветителския дух, а към бюрократичния разсъдък и практики, към нереализираната се програма на модерността е насочено обвинението на авторите на *Диалектика на Просвещението*. Показателна е годината на предговора на първото издание (1944 година) и следвоенната атмосфера, когато светът изпитва нужда да си обясни *Как е могло всичко това да се случи* (по Бауман)? Такава е атмосферата на универсалната ситуация, валидна и днес, когато същият въпрос изисква отговор. Съгласен съм с докторанта, несправедливо е да се съди *Френското просвещение*. А вместо това е

основателно да се съди нереализирания се хуманистичен проект. В него може да се търси израждането на демократичните принципи на Ваймарската република в господстващ нацизъм. Съществува разбиране, че направените изводи се отнасят частично до германската култура и германците, свидетелство за което са двете есета на Томас Ман. Прицел на неговата гражданска позиция е конюнктурната воля на Шопенхауер. В дисертацията критиката е отнесена към Шпенглер за призива му към *непомирение и компромис, а завоевание и унищожение* (36 с.). По своята реализация, разсъдъчното мислене е неотделимо свързано със европейския нихилизъм в края на 19в. Потвърждение за такава връзка е критиката на Ницше, предвестила края на модерността и началото на постмодерността. Според други, това време настъпва след войните и лагерите (по Лиотар).

Глава 2 разширява анализа на връзката между разума и чувствата с поредица представители на просвещението от изследваната епоха, сред които- Монтескьо с *Персийски писма* и *За духа на законите*, с примера за гръцката архитектура, връзката ѝ с симетрия, строги закони, ред. Антитеза на аполониевото начало е тържествуването на разнообразието в дионисиевия хаос на страстите. Позоваването на ролята на държавата е с пререпатка към Томас Хобс и идеята за спасителната ѝ роля срещу безсилието на хората да се справят с войната на всеки срещу всеки (62 с.). Либералната доктрина за разделение на властите претендира да е новата панацея. Човекът получава безопасност с цената на загубената свобода (по Бауман). По идеята на произхода си, задачата на всяка държава за Монтескьо е тя да гарантира ред, законност, свобода и имуществото на гражданите (70 с.). Възлагат се надежди в раделянето на властите, както и на просветения ум да върне чувствената природа. Гражданският дух на Волтер е оценен с възмущението на философа срещу *лъжата, невежеството, лицемерието, суеверието, фанатизма и тиранията* (73 с.). Критиката на философа се отнася не само към Франция и Европа, но и към периферните на тях светове. Невалидността на разума да достигне съвършенство е показано още във френското просвещение. Жан-Жак Русо е представен с тезата, която преминава през целия анализ на дисертационния труд, а именно, че *човешкият разум дължи много на страстите, които по общо признание му дължат също много*. Изводът е, че хората са добри по природа, но развращавани от обществото. *Човек се ражда свободен, но навсякъде е в окови*. Този извод, представящ социалния детерминизъм, според европейския мислител е несъвместим с човешката свобода. Според философа, *естественото състояние* е противно на това представено от Хобс- *войната на всеки срещу всеки*. Скептицизмът на Хюм е представен в метафоричния образ на Сизив, с неоправдалите се усилия за постигане на абсолютна истина и правенето ѝ достойни на смъртните. Скептицизмът на Ламетри представя неоправдалите се очаквания към природата, която дотолкова се е отдалечила от човешкото битие, че го прави невъзможно връщането в нея. Балансът между чувствата и разума е потърсен във философията на Дидро. Средствата на литературния образ правят идеите му достъпни до съвременната публика.

3 глава е Просвещението като етос. В нея излъчвания от Просвещението скептицизъм към разума е приемствен от античността, средновековието и Ренесанса. Въпреки достойнствата на разума, в замяна на традицията и религиозната догма, *Френското просвещение* акцентира на фазата на неговата криза. Това се дължи на множество ограничения. Вместо превилигията на господар, човекът е представян в негативна светлина, със съмнения в знания, чувства, авторитет. Френската революция, в опитите си да създава институции на справедливостта, прилага лостовите на насилие и терор, на контрол над хората (135с.). Споделям, че революцията и терорът не са съзвучни с философския дискурс на просветителите, но тя е негова връстница и все пак зрее, формира се и ескалира, носи белези на поражението отразено в неговия дискурс. Подкрепям заключението на докторанта, че на революцията и терора може да се гледа като на *доказателство за празнота и лицемерие на разума* (136с.).

Заключението обобщава резултатите от историко-философския анализ: (1) Защитени са възгледите на френските просветители в идеала за човека, стремежите му към *щастие, толерантност, хуманизъм, индивидуална свобода и равенство*. Преодолени са крайните оценки относно култа към разума, генерализирането му. Представителите на *Френското просвещение* от 18в. доказват равнопоставеността му с това на чувствата. (2) Липсата на стабилна вяра в разума е форма, подета от мислители, предшествващи 18 век. Откъдето и оценката тоталитаризмът да се свързва непосредствено с *Френското просвещение* е едностранчива и непълна. Вместо това, модерността и просвещението са класифицирани като многослойно събитие.

III. Приноси

- (1) Анализът на Френското просвещение е в завършен вид селекция на мислители от 18 век. Представеният анализ на историческия период е полезно историко-философско помагало;
- (2) Постигнато е богато историко-философско разбиране за модерността и мястата на *Френското просвещение*.
- (3) Представени са баласираните възгледи в отношението *разум- чувства*, разума и страстите на представителите на *Френското просвещение*. Преодоляни са крайни оценки в тяхната интерпретация.

IV. Препоръчителни бележки

- (1) Съмненията в способността на разума предшестват Френското посвещение. Тези съмнения получават изразна форма в текстовете на негови представители. В завършен вид изразените съмнения са обобщени от Кант в *Критика на чистия разум*. В нея Просвещението е концептуализирано в радикалното различие на *разсъдък* и на *разума*. Пак оттам е формулирано новото разбиране на разума – това на немската класическа философия.
- (2) Парадоксално за времето на идеите на хуманизма, в *Критика на чистия разум* е дефинирана *разсъдъчността*. Социологичността, емпиричността в разсъдъчните понятия дават обяснение за недъзи на формализма, бюрокрацията, загубата на човечността, естествено следствие на които са екстремизма и насилието. С тях са заредени френските и немски революции, а така също и

реставрацията от 18 и 19в. В тази емпирична мисловност би следвало да открием липсващата човечност, жестокост, реакция срещу слабите и безсилните. Пак в такава мисловност се зараждат представи и чувства, оценявани като загуба на морал. Пак от разсъдъчността произтича загубата на мяра в извършвани деяния. Взимайки предвид социологичността на Адорно, Хорхаймер, Бауман стигаме до причините за доказаната от тях гражданска позиция срещу бюрократизма, формализма, загуба на личността, човечността и пораждащите се в тях насилие, жестокост. Престъпленията срещу човечеството (по Арент) приемат космополитичен характер. Границата между *свое* и *чуждо*, *близко* и *далечно* се размива. А рискът, че това няма да се случи отново е непредсказуем.

V. Заключение

В заключение, като отчитам изброените по-горе положителни качества и актуалността на дисертационния труд **Отношението разум-чувства в епохата на Френското просвещение**, както и академичния опит на Павел Николов в историко-философския анализ на представената епоха, изразявам убеждението си да му бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление – 2.3 Философия (Социална философия). Затова ще гласувам „за“ и препоръчвам на членовете на Научното жури да гласуват по същия начин.

22.04.2025
София

доц. д-р Митко Момов:
/ /

М Н Е Н И Е

От доцента Момова Митко

по диссертационной работе Павла Валентинова Николова

на тему: «Отношение разума и чувств в эпоху Французского Просвещения» на соискание ученой степени «доктор» по профессиональному направлению 2.3. Философия, научная специальность «Социальная философия»

Основание для представления Мнения: участие в составе научного жюри по защите диссертационной работы согласно Приказу № 649 от 17.03.2025 г. ректора ЮЗУ «Неофит Рильский».

Биографические данные докторанта: Принят на очную форму обучения в кафедру «Философские и политические науки» в 2022 г. Представил список из шести публикаций, которые тематически охватывают представленную для защиты работу. Автореферат соответствует требованиям по объему и содержанию, адекватно представляет диссертацию и полученные в ней научные результаты.

II. Структура и содержание диссертационной работы Представлен текст объемом 173 страницы, в 3 главах, Введение, Заключение, Библиография из 112 источников, 94 на болгарском, 18 на английском. Работа является историко-философской с фокусом на Французское Просвещение XVIII века. В отдельных подразделах представлены первоисточники выдающихся представителей эпохи. Центр анализа — отношение разума и чувств. Сформулированные идеи тематически направлены на синтезированный вид представления части Французской модерности. Докторант соотносит аутентичный историко-философский дискурс с дискуссией, которая актуальна и сегодня.

Вводная часть диссертации вводит Просвещение в историческую рамку Франции XVIII века. Допускается также необходимость его повторяющегося циклического процесса каждой эпохи. В этом смысле взгляды, присущие другим эпохам, становятся соотносимыми с Французским Просвещением. Это оправдано с точки зрения аналитичности основных тезисов работы. С этой перспективы докторант пересматривает понимание разума и чувств у Хоркхаймера, Адорно, Баумана, которые он считает крайними. Основное возражение — культ разума, допускаемый модерностью, и параллель между ним и тоталитарными идеологиями и насильственными практиками, которые относятся к Французскому Просвещению. Возражение подкреплено доказательным материалом из произведений XVIII века. Основное — отношение между разумом и чувствами. Обобщающий взгляд эпохи — тезис Жан-Жака Руссо, что человеческий разум многим обязан страстям, которые, по общему признанию, также многим ему обязаны. Коллекция анализов оригинальных произведений вносит баланс в понимание эпохи о соотношении чувств и разума. С одной более умеренной позиции преодолены крайние взгляды в этом соотношении (11с.). Согласен с выводом докторанта, что роль чувств не менее важна, чем роль разума, и что баланс между ними признан антропологической данностью (15с.). Нарушенный баланс при конкретных исторических обстоятельствах

также попадает в антропологическую данность. Когда гуманистические идеи бессильны перед их реализацией, когда гуманистический проект свободы, братства, равенства попирается рыночными принципами, а страсти недовольства от террора и когда размагиченная сакральность, вместо божественной защиты, ослабляет гуманность, обезсиливает защитные механизмы. И когда проект гуманного общества не состоялся, а порождает европейский нигилизм. Что последует? Наступает ли очередь критики, сигнализирующей о диктате идеологий и бюрократических практик? Действительно, это происходит в другой эпохе. XIX век все еще живет иллюзиями сильного государства, гражданских свобод. Но может ли состояться эта другая эпоха, не задаваясь вопросом о ее корнях? Эти вопросы из другой дискуссии. Они имеют концептуальное значение и ничем не умаляют достоинства предложенной историко-философской работы.

Глава 1. Представляет феноменологию чувств во Французском Просвещении. Историко-философский анализ оспаривает тезисы Адорно и Хоркхаймера о связи рациональности Просвещения с нацизмом, Баумана о связи модерности с Холокостом. Выводы в духе прогресса, доведенного до регресса, можно найти у представителей XIX века, таких как Шпенглер и Шопенгауэр, но не у французских просветителей XVIII века. Оспаривается взгляд, что проблемы XX века отпали от аутентичных просветительских взглядов (22с.). Невозможно, чтобы это произошло, чтобы отпали или были наложены «под диктовку» от культа разума модерности. Это может произойти от провала обещанного ею проекта силы науки и убедительной гуманности. Тогда несостоявшаяся гуманность может быть обвинена в лицемерии разума (23с.). Конечно, согласен с докторантом, что обоснования нацизма находятся под различными влияниями, включая церковь, народопсихологию, оккультизм, антисемитизм, идеи Веймарской коммуны. Справедлив вывод, что Хоркхаймер и Адорно могут прогнозировать радикальность в модерности, но не в прямом отношении к Французскому Просвещению. Отчуждение человека, превращение его в безличный предмет, который не несет ответственности за всплеск страстей — все это феномены, известные модерности. Они, в свою очередь, не происходят, не сводятся исключительно к Французскому Просвещению. В этой части работы тезис, что культ разума связан с нацистскими лагерями. Докторант оспаривает его происхождение от Французского Просвещения. Основательно внимание, уделяемое универсальному характеру рычагов насилия в руках государства. Происхождение господства можно увидеть в потребности в защите, страхе и беспомощности, корни которых находятся в древних цивилизациях. Господство государства в соучастии с покорностью и бессилием человеческого окружения. В этом тандеме благоприятная почва для устройства заинтересованных бюрократических кругов и органов. К ним, не к просветительскому духу, а к бюрократическому рассудку и практикам, к нереализованной программе модерности направлено обвинение авторов Диалектики Просвещения. Показательна год дата предисловия первого издания (1944 год) и послевоенная атмосфера, когда мир испытывает потребность объяснить, как все это могло произойти (по Бауману)? Такая атмосфера универсальной ситуации, актуальной и сегодня, когда тот же вопрос требует

ответа. Согласен с докторантом, несправедливо судить Французское Просвещение. Вместо этого справедливо судить нереализованный гуманистический проект. В нем можно искать вырождение демократических принципов Веймарской республики в господствующий нацизм. Существует понимание, что сделанные выводы частично относятся к германской культуре и немцам, свидетельством чего являются два эссе Томаса Манна. Цель его гражданской позиции — конъюнктурная воля Шопенгауэра. В диссертации критика относится к Шпенглеру за призыв к непримирению и компромиссу, а к завоеванию и уничтожению (36с.). По своей реализации, рассудочное мышление неразрывно связано с европейским нигилизмом конца XIX века. Подтверждение такой связи — критика Ницше, предвещавшая конец модерности и начало постмодерности. По мнению других, это время наступает после войн и лагерей (по Лиотару).

Глава 2 расширяет анализ связи между разумом и чувствами с рядом представителей Просвещения из исследуемой эпохи, среди которых — Монтескье с «Персидскими письмами» и «О духе законов», с примером греческой архитектуры, её связи с симметрией, строгими законами, порядком. Антитезой аполлоновского начала является торжество разнообразия в дионисийском хаосе страстей. Ссылка на роль государства сделана с отсылкой к Томасу Гоббсу и его идее спасительной роли государства против бессилия людей справиться с войной всех против всех (стр. 62). Либеральная доктрина разделения властей претендует быть новой панацеей. Человек получает безопасность ценой утраченной свободы (по Бауману). По мнению Монтескье, задача каждого государства — гарантировать порядок, законность, свободу и имущество граждан (стр. 70). Надежды возлагаются на разделение властей, а также на просвещённый ум, который вернёт чувственную природу. Гражданский дух Вольтера оценён за возмущение философа против лжи, невежества, лицемерия, суеверия, фанатизма и тирании (стр. 73). Критика философа относится не только к Франции и Европе, но и к их периферийным мирам. Несостоятельность разума достичь совершенства была показана ещё во Французском Просвещении. Жан-Жак Руссо представлен с тезисом, проходящим через весь анализ диссертационной работы, а именно, что человеческий разум многим обязан страстям, которые, по общему признанию, также многим ему обязаны. Вывод заключается в том, что люди по природе добры, но развращены обществом. Человек рождается свободным, но повсюду в оковах. Этот вывод, представляющий социальный детерминизм, по мнению европейского мыслителя, несовместим с человеческой свободой. По мнению философа, естественное состояние противоположно тому, что представлено Гоббсом — войной всех против всех. Скептицизм Хьюма представлен в метафорическом образе Сизифа, с неоправдавшимися усилиями достичь абсолютной истины и сделать её достоянием смертных. Скептицизм Ламетри представляет неоправдавшиеся ожидания от природы, которая настолько отделилась от человеческого бытия, что делает невозможным возвращение к ней. Баланс между чувствами и разумом искался в философии Дидро. Средства литературного образа делают его идеи доступными для современной публики.

Глава 3 — Просвещение как этос. В ней скептицизм Просвещения к разуму воспринят от античности, средневековья и Ренессанса. Несмотря на достоинства разума, взамен традиции и религиозной догмы, Французское Просвещение акцентирует внимание на фазе его кризиса. Это связано с множеством ограничений. Вместо привилегии господина, человек представлен в негативном свете, с сомнениями в знаниях, чувствах, авторитете. Французская революция, в попытках создать институты справедливости, применяет рычаги насилия и террора, контроля над людьми (стр. 135). Согласен, что революция и террор не созвучны философскому дискурсу просветителей, но она их современница и всё же зреет, формируется и эскалирует, несёт признаки поражения, отражённого в их дискурсе. Поддерживаю заключение докторанта, что на революцию и террор можно смотреть как на доказательство пустоты и лицемерия разума (стр. 136).

Заключение обобщает результаты историко-философского анализа:

1. Защищены взгляды французских просветителей в идеале человека, его стремлениях к счастью, толерантности, гуманизму, индивидуальной свободе и равенству. Преодолены крайние оценки относительно культа разума, его генерализации. Представители Французского Просвещения XVIII века доказывают равноправие разума и чувств.
2. Отсутствие стабильной веры в разум — форма, подхваченная мыслителями, предшествующими XVIII веку. Оценка, что тоталитаризм непосредственно связан с Французским Просвещением, односторонняя и неполная. Вместо этого, модернность и Просвещение классифицированы как многослойное событие.

III. Вклад

1. Анализ Французского Просвещения завершён в виде селекции мыслителей XVIII века. Представленный анализ исторического периода полезен как историко-философское пособие.
2. Достигнуто богатое историко-философское понимание модерности и места Французского Просвещения.
3. Представлены сбалансированные взгляды на отношение разума и чувств, разума и страстей представителей Французского Просвещения. Преодолены крайние оценки в их интерпретации.

IV. Рекомендательные замечания

1. Сомнения в способности разума предшествуют Французскому Просвещению. Эти сомнения выражены в текстах его представителей. В завершённом виде сомнения обобщены Кантом в «Критике чистого разума». В ней Просвещение концептуализировано в радикальном различии рассудка и разума. Там же сформулировано новое понимание разума — немецкой классической философии.

2. Парадоксально для времени идей гуманизма, в «Критике чистого разума» определена рассудочность. Социологичность, эмпиричность в рассудочных понятиях объясняют недостатки формализма, бюрократии, утраты человечности, естественным следствием которых являются экстремизм и насилие. Ими заряжены французские и немецкие революции, а также реставрация XIX века. В этой эмпирической мыслительности следует искать утрачиваемую человечность, жестокость, реакцию против слабых и бессильных. В такой мыслительности зарождаются представления и чувства, оцениваемые как утрата морали. Из рассудочности проистекает утрата меры в совершаемых деяниях. Учитывая социологичность Адорно, Хоркхаймера, Баумана, мы приходим к причинам их доказанной гражданской позиции против бюрократизма, формализма, утраты личности, человечности и порождаемых ими насилия, жестокости. Преступления против человечества (по Арендт) принимают космополитический характер. Граница между своим и чужим, близким и далёким размывается. А риск, что это не повторится, непредсказуем.

V. Заключение В заключение, учитывая перечисленные выше положительные качества и актуальность диссертационной работы «Отношение разума и чувств в эпоху Французского Просвещения», а также академический опыт Павла Николова в историко-философском анализе представленной эпохи, выражаю убеждение, что ему следует присудить ученую степень «доктор» по профессиональному направлению — 2.3 Философия (Социальная философия). Поэтому буду голосовать «за» и рекомендую членам Научного жюри голосовать аналогично.

22.04.2025

доц. д-р Митко Момов:

София

()